

Uoffisiell norsk oversettelse¹

DEL I – VIRKEOMRÅDE OG ANVENDELSE	5
Virkeområde	5
Definisjoner	5
DEL 2 – BEHANDLING OG BESKYTTELSE AV INVESTORER OG INVESTERINGER	7
Nasjonal behandling	7
Bestevilkårsbehandling	7
Generell behandling og beskyttelse	8
Ekspropriasjon	8
Erstatning for tap	10
Ytelseskrav	11
Overføring	13
Nøkkelpersonell	14
Forbud mot senkede standarder	14
Rett til å regulere	15
DEL 3 – TVISTELØSNINGSBESTEMMELSER	16
A. TVISTER MELLOM EN PART OG EN INVESTOR FRA DEN ANNEN PART	17
Tvister mellom en part og en investor fra den annen part	17
interessekonflikt og etiske retningslinjer	18
Andre prosessuelle spørsmål	19
Kjennelsen	19
Deltakelse i forhandlingene	19
Åpenhet i forhandlingene	20
B. TVISTER MELLOM PARTENE	22
Tvister mellom partene	22
Åpenhet i forhandlingene	22
C. SUBROGASJON	24
Subrogasjon	24
DEL 4 - INSTITUSJONELLE BESTEMMELSER	25
Felleskomiteen	25
DEL 5 – UNNTAK	27
Generelle unntak	27
regulering av forsiktighetshensyn	27
Unntak av sikkerhetshensyn	28
Unntak av kulturelle hensyn	28
Skatt	29
DEL 6 – SLUTTBESTEMMELSER	30
Regionale og lokale myndigheter	30
Åpenhet	30
Bedriftenes samfunnsansvar	30
Endringer	31
Ikrafttredelse	31
Varighet og oppsigelse	31
VEDLEGG A	33
Reservasjoner mot / unntak fra bestemmelsene om nasjonal behandling	33
VEDLEGG B	34
Reservasjoner mot / unntak fra bestemmelsene om bestevilkårsbehandling	34

¹ Dersom det er forskjeller mellom engelsk originalutgave av modellavtalen og den norske oversettelsen, er det den engelske originalutgaven som gjelder.

VEDLEGG C	35
Tvister mellom en avtalepart og en forsikringsgiver i samsvar med artikkel [Subrogasjon] i denne avtale	35

AVTALE
MELLOM
KONGERIKET NORGE

OG

.....

OM

FREMME OG BESKYTTELSE AV INVESTERINGER

Kongeriket Norge og, heretter kalt "partene",

som ønsker å utvikle det økonomiske samarbeidet seg imellom,

som ønsker å stimulere til, skape og opprettholde stabile, rettferdige, gunstige og oversiktlige vilkår for en parts investorer og deres investeringer på den annen parts territorium, på grunnlag av jevnbyrdighet og gjensidig nytte, og derav stimulere til flyt av privat kapital og økonomiske utvikling for begge parter,

som ønsker å styrke sine økonomiske og investeringsrelaterte bånd i tråd med formålet om bærekraftig utvikling i sine økonomiske, sosiale og miljømessige dimensjoner, og å fremme investeringer på en måte som sikter på et høyt beskyttelsesnivå innen miljø, helse, sikkerhet og arbeidstakerrettigheter i tråd med relevante internasjonalt anerkjente standarder og avtaler på disse områdene som begge er parter til,

som ønsker å bidra til et stabilt rammeverk for investering, slik at utnyttelsen av de økonomiske ressurser kan bli så effektiv og bærekraftig som mulig, og levestandarden kan bedres,

som er oppmerksomme på at fremme og gjensidig beskyttelse av investeringer i samsvar med denne avtale vil stimulere næringslivet,

som understreker at bedriftenes samfunnsansvar er viktig,

som erkjenner at økonomiske og forretningsmessige bånd kan fremme respekten for internasjonalt anerkjente arbeidstakerrettigheter,

som på nytt bekrefter sin forpliktelse på demokrati, rettsstatens prinsipper, menneskerettighetene og de grunnleggende friheter i samsvar med sine forpliktelser

etter folkeretten, herunder de prinsipper som er nedfelt i De forente nasjoners pakt og Verdenserklæringen om menneskerettighetene,

som erkjenner at det er svært viktig å fremme bærekraftige investeringer dersom nasjonal og global økonomi skal ha en fortsatt utvikling, og om en ønsker å nå nasjonale og globale mål for bærekraftig utvikling, og *som innser* at fremme av slike investeringer krever at investorer, vertsstat og hjemstat går sammen om å gjøre en innsats,

som erkjenner at bestemmelsene i denne avtale og bestemmelsene i internasjonale miljøavtaler skal tolkes slik at de støtter opp om hverandre,

som er fast bestemt på å forebygge og bekjempe korrupsjon, herunder bestikkelse, i internasjonal handel og internasjonale investeringer,

som anerkjenner de grunnleggende prinsippene om åpenhet, ansvarliggjøring og legitimitet for alle deltakere i utenlandske investeringer,

er enige om følgende:

DEL I – VIRKEOMRÅDE OG ANVENDELSE

ARTIKKEL [1]

VIRKEOMRÅDE

1. Denne avtale får anvendelse på tiltak som en part vedtar eller opprettholder etter at denne avtale er trådt i kraft, og som gjelder investorer fra den annen part eller investeringer som foretas av investorer fra den annen part. Del 3 [Tvisteløsningsbestemmelser] får ikke anvendelse på tvister som oppstår som en følge av hendelser som har funnet sted før denne avtales ikrafttredelse.
2. Denne avtale får anvendelse på investeringer som foretas før eller etter at den er trådt i kraft.
3. Denne avtale skal gjelde for:
 - a. en parts landterritorium, indre farvann og sjøterritorium, samt luftrommet over territoriet, i samsvar med folkeretten.
 - b. [en parts eksklusive økonomiske sone og kontinentalsokkel, i samsvar med folkeretten].
4. Denne avtale skal ikke gjelde for norsk territorium på Svalbard.

ARTIKKEL [2]

DEFINISJONER

1. Med "investor" menes:
 - i. en part
 - ii. en fysisk person som er statsborger i eller har fast bosted i en part i samsvar med denne parts lovverk, eller
 - iii. enhver enhet som er opprettet i samsvar med og anerkjent som en juridisk person i henhold til en parts lovverk, og som driver reell forretningsvirksomhet på territoriet til denne part, uansett om den har begrenset ansvar og om den driver ervervsmessig virksomhet eller ikke, som søker å foreta, foretar eller har foretatt en investering i den andre part.

2. Med "investering" menes:

Ethvert formuesgode som direkte eller indirekte eies eller kontrolleres av en investor fra en part, herunder, men ikke begrenset til:

- i. enhver enhet som er opprettet i samsvar med og anerkjent som en juridisk person i henhold til en parts lovverk, uansett om den driver ervervsmessig virksomhet eller ikke,
- ii. aksjer eller andre former for egenkapitaldeltakelse i et foretak, og rettigheter som avledes av dette,
- iii. obligasjoner, lån og andre fordringer, og rettigheter som avledes av dette,
- iv. rettigheter i henhold til kontrakter, herunder totalentreprise, oppføring, forvaltning, produksjon eller inntektsdeling,
- v. kontrakter,
- vi. pengekrav og inntjeningskrav,
- vii. immaterielle rettigheter,
- viii. lovfestede eller kontraktfestede rettigheter, slik som konsesjoner, lisenser, godkjenninger og tillatelser,
- ix. andre materielle og immaterielle formuesgoder, fast eiendom og løsøre, samt beslektede eiendomsrettigheter, slik som leiekontrakter, panterrettigheter, heftelser og annen pant.

For å godkjennes som en investering etter denne avtale må et formuesgode ha de egenskaper som kjennetegner en investering, slik som forpliktende plassering av kapital eller andre midler, forventning om fortjeneste eller utbytte, eller aksept av risiko.

DEL 2 – BEHANDLING OG BESKYTTELSE AV INVESTORER OG INVESTERINGER

ARTIKKEL [3]

NASJONAL BEHANDLING

1. Hver part skal gi investorer fra den annen part, og deres investeringer, en behandling som ikke er mindre gunstig enn den behandling som den under tilsvarende situasjoner² gir egne investorer og deres investeringer, med hensyn til etablering, oppkjøp, utvidelse, forvaltning, ledelse, drift og avhending av investeringer.
2. Bestemmelsen om nasjonal behandling får ikke anvendelse på reservasjoner oppført i vedlegg[A].

ARTIKKEL [4]

BESTEVILKÅRSBEHANDLING

1. Hver part skal gi investorer fra den annen part, og deres investeringer, en behandling som ikke er mindre gunstig enn den behandling som den under tilsvarende situasjoner³ gir investorer og deres investeringer fra enhver annen stat, med forbehold om de landspesifikke reservasjoner oppført i vedlegg [B], med hensyn til etablering, oppkjøp, utvidelse, forvaltning, ledelse, drift og avhending av investeringer.
2. Dersom en part gir investorer fra en annen stat, eller deres investeringer, gunstigere behandling i henhold til en frihandelsavtale, tollunion, bilaterale eller multilaterale trygdeinstrumenter eller ved avtaler om integrasjon av arbeidsmarkeder, skal denne part ikke være forpliktet til å gi investorer fra den annen part, eller deres investeringer, slik behandling. Den skal imidlertid på anmodning fra den annen part gi tilstrekkelig anledning til å forhandle om de fordelene som der er gitt.

² Partene er enige om/ har den forståelse at et tiltak anvendt av en myndighet for å nå et legitimt mål som er i allmennhetens interesse, som for eksempel vern om folkehelse, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, sikkerhet og miljø, ikke er uforenlig med bestemmelsene om nasjonal behandling og bestevilkårsbehandling, selv om effekten blir en annen for en investering eller investorer fra en annen part, når tiltaket kan rettferdiggjøres ved å vise at dette henger sammen med nasjonal politikk som ikke er motivert ut fra et ønske om at innenlandske investeringer skal ha fortrinnsrett framfor utenlandske.

³ Se fotnote 2.

3. Det presiseres at den behandling som er nevnt i avsnitt 1, ikke omfatter tvisteløsningsmekanismer omhandlet i denne avtale eller andre internasjonale avtaler.

ARTIKKEL [5]

GENERELL BEHANDLING OG BESKYTTELSE

Hver part skal gi investorer fra den annen part, og deres investeringer, en behandling som er i samsvar med internasjonal sedvanerett, herunder en rettferdig og rimelig behandling og full beskyttelse og sikkerhet.

ARTIKKEL [6]

EKSPPROPRIASJON

1. En part skal ikke nasjonalisere eller ekspropriere en investering med mindre det er:
 - i. i allmennhetens interesse,
 - ii. i henhold til de vilkår som er fastsatt ved lov,
 - iii. på en ikke-diskriminerende måte, og
 - iv. mot rask, adekvat og effektiv kompensasjon
2. Avsnittet over skal likevel ikke på noen måte svekke en parts rett til å håndheve det lovverk som den anser som nødvendig for å kontrollere bruken av eiendom i samsvar med allmennhetens interesse eller for å sikre innbetaling av skatter og avgifter eller andre bidrag eller bøter.
3. Kompensasjon som følger av avsnitt 1 (iv) skal utgjøre verdien av det som kan bli oppnådd ved å selge investeringen på markedet (markedsverdi) eller, dersom dette fører til høyere kompensasjon, verdien av avkastningen som investor ville oppnådd fra investeringen dersom denne ikke hadde blitt nasjonalisert eller ekspropriert (bruksverdi). Kompensasjon basert på markedsverdi skal fastsettes på grunnlag av beløpet som det er trolig at ordinære kjøpere hadde tilbudt for investeringen i en frivillig salgsprosess. Kompensasjon basert på bruksverdi skal fastsettes på grunnlag av investeringens påregnelige nytte. Når eiendom nasjonaliseres eller

eksproprieres skal det i beregningen av kompensasjon ikke tas hensyn til verdiendringer på investeringen som skyldes prosjektet som fører til nasjonalisering eller ekspropriasjon, eller som skyldes fullførte eller planlagte investeringer eller aktiviteter som har en direkte tilknytning til dette prosjektet. Videre skal det ikke tas hensyn til verdiendringer som skyldes andre investeringer som eksproprianten har utført i løpet av de siste ti årene før hovedforhandlingen begynte. Det skal heller ikke tas hensyn til verdiendringer som skyldes ekspropriantens planer for fremtidige investeringer. Hvis eksproprianten er et offentlig organ skal det ikke tas hensyn til verdiendringer som skyldes offentlige investeringer selv om investeringen er fullført eller planlagt av et annet offentlig organ enn eksproprianten.

4. Kompensasjon i samsvar med avsnitt 1 (iv) og avsnitt 3 skal fastsettes på grunnlag av situasjonen på det tidspunkt hvor beslutningen til myndighetene som er nevnt i avsnitt 6, som fastsetter kompensasjonen, er videreformidlet.
5. Ved fastsettelse av kompensasjon i samsvar med avsnitt 1 (iv) og avsnitt 3 skal det tas hensyn til tap som skyldes senere utbetaling av kompensasjon enn det tidspunkt hvor nasjonaliseringen eller ekspropriasjonen har funnet sted. Kompensasjonen skal utbetales og gjøres overførbar, uten forsinkelse, til det landet som investor har utpekt og i den valuta til det landet som investor er statsborger av eller i en fritt konverterbar valuta som er akseptert av investor.
6. Investor som er berørt skal ha rett til, i henhold til den nasjonaliserende eller eksproprierende parts lovverk, en rask vurdering av sitt krav og av fastsettelse av kompensasjon, av en rettslig eller annen uavhengig myndighet i den parten, i samsvar med prinsippene fastsatt i denne artikkel.
7. Denne artikkel har ikke anvendelse på utstedelse av obligatoriske lisenser som er gitt vedrørende immaterielle rettigheter, i den grad slik utstedelse er i samsvar med avtalen om handelsrelaterte sider ved immaterielle rettigheter i vedlegg 1C i WTO-avtalen (TRIPS-avtalen).
8. [Under sjeldne omstendigheter får avsnitt 1 til 6 på tilsvarende vis anvendelse der hvor et tiltak eller en rekke tiltak, utenom nasjonalisering eller ekspropriasjon, fra en part har en tilsvarende effekt som ekspropriasjon, ved at den i det vesentlige berøver investor de grunnleggende egenskaper ved eiendom i investeringen, herunder retten til å anvende, benytte og avhende investeringen, uten formell overføring av skjøte eller direkte beslaglegging. Avgjørelsen om hvorvidt avsnitt 1 til 6 får anvendelse på et tiltak eller en rekke tiltak fra en part, i spesifikke situasjoner, krever en faktabasert undersøkelse av hvert enkelt tilfelle som, i tillegg til andre faktorer, tar hensyn til:
 - i. den økonomiske innvirkningen av tiltaket eller rekken av tiltak, selv om det faktum at et tiltak eller rekken av tiltak fra en part har en ugunstig

effekt på den økonomiske verdien av en investering ikke betyr at avsnitt 1 til 6 får anvendelse;

- ii. varigheten av tiltaket eller rekken av tiltak fra en part;
- iii. i hvilken grad tiltaket eller rekken av tiltak griper inn i klare, fornuftige investeringsrelaterte forventninger; og
- iv. karakteren på tiltaket eller rekken av tiltak, især deres hensikt, kontekst og intensjon.

Avsnitt 1 til 6 vil likevel ikke under noen omstendigheter få anvendelse på et tiltak eller en rekke tiltak, utenom nasjonalisering eller ekspropriasjon, fra en part som er utformet og iverksatt for å ivareta allmennhetens interesser, slik som tiltak for å verne folkehelse, menneskerettigheter, ressursutnyttelse, sikkerhet eller miljø.]

ARTIKKEL [7]

ERSTATNING FOR TAP

1. Investorer hvis investeringer har lidt tap på grunn av væpnet konflikt eller borgerkrigsliknende stridigheter, skal nyte godt av en behandling i samsvar med artikkel [Nasjonal behandling] og artikkel [Bestevilkårsbehandling] med hensyn til tilbakelevering, skadeserstatning, kompensasjon eller andre former for oppgjør som den vedtar eller opprettholder for slike tap.
2. [Med forbehold for avsnitt 1 i denne artikkel skal en investor fra en part som i en situasjon som nevnt i samme ledd lider tap på en annen parts område som en følge av
 - i. at dens investering, eller en del av den, rekvireres av sistnevntes styrker eller myndigheter,eller
 - ii. at dens investering, eller en del av den, ødelegges av sistnevntes styrker eller myndigheter,

og dette ikke var påkrevd i den aktuelle situasjon, innrømmes restitusjon eller kompensasjon.]

ARTIKKEL [8]

YTELSESKRAV

1. Ingen part kan stille eller opprettholde noe krav oppført nedenfor, eller pålegge noen forpliktelse eller noe tilsagn i forbindelse med etablering, oppkjøp, utvidelse, forvaltning, ledelse eller drift av en investering foretatt av en investor fra den annen part for:
 - i. [å eksportere et bestemt nivå eller en bestemt prosentandel av varer eller tjenester,]
 - ii. [å oppnå et bestemt nivå eller en bestemt prosentandel av innenlandsk innhold,]
 - iii. [å kjøpe, bruke eller innrømme en preferanse for varer som produseres eller tjenester som tilbys på dens territorium, eller å kjøpe varer eller tjenester fra personer på dens territorium,]
 - iv. [på en eller annen måte å knytte mengden eller verdien av import til mengden eller verdien av eksport, eller til den valutainngang som er forbundet med investeringen,]
 - v. [å begrense salg på sitt territorium av varer eller tjenester som produseres eller tilbys som en følge av denne investering, ved å knytte salget til mengden eller verdien av sin eksport eller valutainntekter,]
 - vi. [å overføre teknologi, en produksjonsprosess eller annen kunnskap underlagt eiendomsrett til en fysisk eller juridisk person på sitt territorium, unntatt når kravet]
 - (a) stilles eller forpliktelsen eller tilsagnet pålegges av en domstol, forvaltningsdomstol eller konkurransemyndighet for å rette opp et angivelig brudd på konkurransereglene, eller
 - (b) gjelder overføring av immaterielle rettigheter og gjennomføres på en måte som ikke er uforenlig med TRIPS-avtalen,]
 - vii. [å plassere sitt hovedkontor for en bestemt region eller for verdensmarkedet på denne parts territorium,]

- viii. [å levere en eller flere av de varer den produserer, eller de tjenester den tilbyr, til en bestemt region eller til verdensmarkedet utelukkende fra denne parts territorium,]
 - ix. [å oppnå et bestemt nivå eller en bestemt verdi av forskning og utvikling på sitt territorium,]
 - x. [å ansette et bestemt nivå av egne statsborgere,]
 - xi. [å oppnå et minimumsnivå av innenlandsk egenkapitaldeltakelse som ikke er nominelle kvalifiserende aksjer for selskapers styremedlemmer eller stiftere.]
2. Et tiltak som krever at en investering benytter en bestemt teknologi for å oppfylle alminnelig anvendte helse-, arbeidstakerrettighets-, menneskerettighets-, sikkerhets- eller miljøkrav, skal ikke anses å være uforenlig med bestemmelsene i avsnitt 1.
 3. Andre ytelseskrav enn de krav som er nevnt i avsnitt 1, skal kun anvendes når det er i allmennhetens interesse, og skal nedfelles i det interne lovverket til den part som stiller kravet og kunngjøres i offisielt lysingsblad eller gjøres tilgjengelig for allmennheten på annen måte i samsvar med artikkel [Åpenhet], slik at investorer kan gjøre seg kjent med dem før det treffes beslutning om investering. Alle ytelseskrav skal anvendes overfor samtlige investorer og deres investeringer på en ikke-diskriminerende, åpen og objektiv måte.
 4. En part kan ikke anvende nye ytelseskrav på eksisterende investeringer, eller endre eksisterende ytelseskrav på en måte som innskrenker investorens kommersielle frihet, med mindre disse krav samtidig gjøres gjeldende overfor alle andre investorer i denne part.

ARTIKKEL [9]

OVERFØRING

1. Hver part skal sikre at alle betalinger knyttet til en investering foretatt av en investor fra en annen part, fritt og uten opphold kan overføres inn på og ut av dens territorium. Slike overføringer skal særlig, men ikke bare, omfatte:
 - i. startkapital og tilleggskapital for å opprettholde eller øke en investering,
 - ii. fortjeneste, rente, dividende, kapitalgevinst, royalty, avgifter og avkastning i naturalier,
 - iii. kontraktfestede betalinger, herunder i henhold til låneavtale,
 - iv. utbytte fra salg eller avvikling av hele eller deler av en investering,
 - v. inntekt og annen godtgjøring til personell ansatt fra utlandet i forbindelse med en investering.
2. Hver part skal videre sikre at slike overføringer kan foretas i en fritt konvertibel valuta. Med fritt konvertibel valuta menes en myntenhet som til vanlig omsettes i internasjonale valutamarkeder og benyttes i internasjonale transaksjoner. Overføringer skal foretas etter markedets valutakurser på datoen for overføring.
3. Det er forutsatt at avsnitt 1 og 2 ikke berører anvendelsen av tiltak som er rettfærdige, ikke-diskriminerende og gjort i god tro,
 - i. for å beskytte kreditorers rettigheter,
 - ii. som gjelder eller som sikrer samsvar med, lover og forskrifter
 - (a) om utstedelse av, handel med og transaksjoner med verdipapirer, terminforretninger og derivater,
 - (b) om rapporter eller overføringsregistre, eller
 - (c) om betaling av bidrag eller bøter,
 - (d) om finansiell sikkerhet eller lignende for å forebygge og rette opp miljøskade,
 - iii. i forbindelse med straffbare handlinger og kjennelser eller dommer i administrative og rettslige forhandlinger.

ARTIKKEL [10]

NØKKELPERSONELL

1. Hver part skal, med forbehold for sine lover og forskrifter om fysiske personers innreise, opphold og arbeid, innrømme fysiske personer fra den annen part, og nøkkelpersonell som er ansatt av fysiske eller juridiske personer fra den annen part, midlertidig innreise- og oppholdstillatelse på sitt territorium for å delta i aktiviteter knyttet til en investering, herunder rådgivning eller viktige tekniske tjenester.
2. Hver part skal, med forbehold for sine lover og forskrifter, tillate at fysiske eller juridiske personer fra en annen part ansetter nøkkelpersonell etter eget ønske i forbindelse med en investering, forutsatt at dette nøkkelpersonell har fått innreise-, oppholds- og arbeidstillatelse på dens territorium, og at ansettelsesforholdet er i samsvar med vilkår, krav og tidsfrister i den tillatelse som gis dette nøkkelpersonell.
3. Partene skal, med forbehold for sine lover og forskrifter, gi midlertidig innreise- og oppholdstillatelse, og de nødvendige bekreftelser på dette, til ektefelle og mindreårige barn til en fysisk person som har fått midlertidig innreise-, oppholds- og arbeidstillatelse i samsvar med avsnitt 1 og 2. Ektefelle og mindreårige barn skal gis adgang så lenge denne persons opphold varer.

ARTIKKEL [11]

FORBUD MOT SENKEDE STANDARDER

1. Partene erkjenner at det er uakseptabelt å stimulere investeringer ved å lempe på innenlandske helse-, menneskerettighets-, sikkerhets- eller miljøtiltak eller grunnleggende arbeidstakerrettigheter. Følgelig bør en part ikke se bort fra eller på annen måte fravike, eller tilby seg å se bort fra eller på annen måte fravike, slike tiltak som en oppmuntring til etablering, oppkjøp, utvidelse eller bibehold av en investering foretatt av en investor.
2. Dersom en part anser at den annen part har tilbudt en slik oppmuntring, kan den be om konsultasjoner etter artikkel [Felleskomiteen].

ARTIKKEL [12]

RETT TIL Å REGULERE

Ingen bestemmelse i denne avtale skal tolkes slik at den hindrer en part i å vedta, opprettholde eller håndheve tiltak som ellers er forenlige med denne avtale, og som den anser som hensiktsmessige for å sikre at investeringsvirksomheten drives på en måte som tar hensyn til helse, sikkerhet, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, ressursåndtering eller miljø.

DEL 3 – TVISTELØSNINGSBESTEMMELSER

ARTIKKEL [13]

RETTSGRUNNLAG OG REGLER FOR FORTOLKNING

1. En domstol opprettet i henhold til dette avsnitt skal avsi sin kjennelse på grunnlag av bestemmelsene i denne avtale, tolket og anvendt i samsvar med folkerettens tolkningsregler.
2. Felleskomiteens tolkning av en bestemmelse i denne avtale skal være bindende for en domstol opprettet i henhold til dette avsnitt.

A. TVISTER MELLOM EN PART OG EN INVESTOR FRA DEN ANNEN PART

ARTIKKEL [14]

TVISTER MELLOM EN PART OG EN INVESTOR FRA DEN ANNEN PART

1. Denne artikkel får anvendelse på tvister mellom en part og en investor fra den annen part som oppstår som en direkte følge av en investering [foretatt av] [av] sistnevnte, og som hører under førstnevntes jurisdiksjon. Tvisten må være basert på en påstand om at vedkommende part har unnlatt å oppfylle en forpliktelse etter denne avtale, og at investoren fra den annen part som en følge av dette er påført tap eller skade.
2. Enhver tvist i henhold til denne artikkel skal om mulig løses i minnelighet. En part og investor fra den annen part kan bli enige om ikke-bindende prosedyrer, herunder vennskapelig mellomkomst, mekling eller forlik.
3. En investor fra en part som anfører brudd på denne avtalen skal fremlegge en skriftlig begjæring om konsultasjoner til den part som det klages mot. Konsultasjonene bør begynne innen [60] dager fra tidspunkt for mottakelse av begjæring om konsultasjoner. Dersom tvisten ikke er blitt avgjort innen [6] måneder fra tidspunkt for mottakelse av begjæring om konsultasjoner, gir begge parter med dette sitt samtykke til at tvisten henvises til voldgift etter Overenskomst om bileggelse av investeringstvister mellom stater og andre staters borgere, åpnet for undertegning i Washington 18. mars 1965 (ICSID-konvensjonen), i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel. En investors samtykke og henvisning av tvisten etter denne artikkel skal anses å oppfylle vilkårene i artikkel 25 i ICSID-konvensjonen [ICSIDs tilleggsregler, med godkjenning av avtalen av ICSIDs generalsekretær].
4. En investor kan ikke henvide en tvist til voldgift dersom det er gått mer enn ti år fra det tidspunkt investoren for første gang fikk kjennskap til eller burde ha skaffet kjennskap til hendelsene som ligger til grunn for kravet.
5. En investor kan ikke fremlegge et krav om voldgift under denne avtalen der hvor investeringen er blitt foretatt gjennom feilaktig fremstilling, hemmeligholdelse, korrupsjon, eller oppførsel som utgjør rettsmisbruk.
6. Med hver anmodning om konsultasjoner og voldgift skal det følge tilstrekkelig med opplysninger til å gi en klar framstilling av de omtvistede spørsmål, slik at partene og allmennheten kan gjøre seg kjent med dem. Anmodningen om voldgift skal ikke utvide tvistens virkeområde eller endre på kjernen i klagen. Alle anmodninger om voldgift skal gjøres offentlig tilgjengelig av partene og av ICSID.

7. Der hvor investor fra en part fremlegger et krav om voldgift under denne artikkelen og parten som det klages mot påkaller artikkel [regulering av forsiktighetshensyn] som forsvar, skal følgende bestemmelser gjelde:
- i. Parten skal, innen [120] dager fra tidspunktet når kravet legges frem for voldgift under denne artikkel, sende en skriftlig anmodning til den andre part, om en felles avgjørelse om hvorvidt, og i så tilfelle til hvilken grad, unntaket under artikkel [regulering av forsiktighetshensyn] er et gyldig forsvar. Tidsfristene for saksgangen skal utsettes til en slik avgjørelse er blitt tatt. Avgjørelsen skal formidles raskt til tvistens parter, og til domstolen dersom denne opprettes.
 - ii. Dersom partene konkluderer at artikkel [regulering av forsiktighetshensyn] er et gyldig forsvar for alle deler av kravet i sin helhet, skal avgjørelsen være bindende for domstolen, som skal avslutte saksgangen.
 - iii. Dersom partene konkluderer at artikkel [regulering av forsiktighetshensyn] er et gyldig forsvar for kun deler av kravet, skal avgjørelsen være bindende for domstolen hva angår de delene av kravet, og investor kan gå videre med enhver gjenstående deler av kravet.
 - iv. Dersom partene, innen [120] dager fra mottakelse av anmodning om avgjørelse som fastsatt i 7 (i) ikke har foretatt en slik beslutning, kan investor gå videre med sitt krav. I slike tilfeller, ved anmodning fra parten som påkaller artikkel [regulering av forsiktighetshensyn] som forsvar, skal domstolen som et preliminært spørsmål bestemme om og i hvilken grad artikkel [regulering av forsiktighetshensyn] er et gyldig forsvar mot kravet.

ARTIKKEL [15]

INTERESSEKONFLIKT OG ETISKE RETNINGSLINJER

Medlemmer av domstolen skal følge retningslinjene i *International Bar Association Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration* og eventuelle retningslinjer som felleskomiteen har sluttet seg til i henhold til artikkel [Felleskomiteen]. Dersom en part i tvisten anser at et medlem ikke tilfredsstillter kravene i retningslinjene, kan parten påberope seg at dette medlemmet er inhabilt. Påberopt inhabilitet skal avgjøres i henhold til prosedyre i artikkel 58 i ICSID-konvensjonen.

ARTIKKEL [16]

ANDRE PROSESSUELLE SPØRSMÅL

Domstolen skal, om det er hensiktsmessig, ta hensyn til prinsippene om rettskraft og litispendens, i samsvar med folkeretten, for å hindre misbruk av rettigheter etter denne avtale og for å utøve god rettslig økonomisering. Dersom alle tvistens parter er enige om det, kan domstolen slå sammen saker.

ARTIKKEL [17]

KJENNELSEN

1. Enhver voldgiftskjennelse avsagt i henhold til artikkel [Tvister mellom en part og en investor fra den annen part], skal være endelig og bindende for tvistens parter.
2. Når domstolen avsier en kjennelse mot en part i henhold til artikkel [Tvister mellom en part og en investor fra den annen part], kan den kun tilkjenne skadeserstatning i form av penger, herunder renter, samt kostnader i samsvar med de voldgiftsregler som kommer til anvendelse. Skadeerstatning i form av penger skal ikke være større enn tapet som investor har lidt og skal reduseres med enhver kompensasjon som tidligere er gitt.
3. Alle domstolens kjennelser og avgjørelser skal gjøres offentlig tilgjengelig.
4. Voldgiftskostnadene skal i prinsippet bæres av den tapende part i tvisten. Domstolen kan imidlertid fordele kostnadene på partene i tvisten dersom den finner at dette er rimelig når en tar hensyn til de nærmere omstendigheter i saken.

ARTIKKEL [18]

DELTADELSE I FORHANDLINGENE

1. Den saksøkte part skal, innen 30 dager etter å ha mottatt en anmodning om voldgift, underrette den annen part skriftlig og oversende en kopi av anmodningen.

2. Domstolen skal gi den annen part anledning til:
 - i. å være til stede på domstolens materielle møter med partene i den foregående tvisten, unntatt ved drøfting av opplysninger som betegnes som fortrolige av parten som har gitt opplysningene,
 - ii. å komme med et skriftlig innlegg før den første muntlige høringen, og
 - iii. å komme med et muntlig innlegg for domstolen under den første muntlige høringen,
 - iv. å motta alle dokumenter som er forelagt eller utstedt av domstolen, og alle rettsprotokoller eller gjengivelse av domstolens høring, der hvor tilgjengelig;

forutsatt at den innen [30 dager] etter at domstolen ble opprettet, har underrettet domstolen om at den ønsker å delta i rettsforhandlingene.

3. Domstolen skal ha myndighet til å godta og ta opp til overveielse skriftlige innlegg *amicus curiae* fra en person eller enhet som ikke er part i tvisten, forutsatt at domstolen har fastslått at de har direkte relevans for de faktiske og rettslige spørsmål som er til behandling. Domstolen skal sørge for at tvistens parter, og den annen part, får anledning til å kommentere ytringer *amicus curiae*.
4. Domstolen skal betenke innlegg fra den annen part og fra *amicus curiae* i sin kjennelse.

ARTIKKEL [19]

ÅPENHET I FORHANDLINGENE

1. Med unntak for begrensninger i avsnitt 2 skal alle dokumenter som forelegges domstolen eller utstedes av den, og alle rettsprotokoller og gjengivelse av domstolenes høringer der hvor tilgjengelig, umiddelbart gjøres offentlig tilgjengelig av domstolen.
2. En part i tvisten kan, når den legger opplysninger fram for domstolen, betegne bestemte opplysninger som fortrolige dersom de
 - i. ikke er allment kjent eller tilgjengelige for allmennheten, og

- ii. ved utlevering vil forårsake, eller kan komme til å forårsake, skade på en persons eller enhets vesentlige interesse, eller en parts interesse.

Slike opplysninger skal behandles fortrolig, og skal kun være til rådighet for tvistens parter og den annen part.

- 3. Dersom den andre part har innvendinger mot at opplysningene betegnes som fortrolige, skal domstolen avgjøre om opplysningene oppfyller kriteriene nevnt over. Dersom domstolen kommer til at opplysningene ikke oppfyller kriteriene, kan den part som har lagt dem fram,
 - i. trekke tilbake opplysningene, eller
 - ii. trekke tilbake betegnelsen av opplysningene som fortrolige.
- 4. Domstolen skal gjennomføre høringer som er åpne for allmennheten, og skal i samråd med tvistens parter bestemme hensiktsmessige logistiske ordninger. Der hvor det er behov for å beskytte fortrolig informasjon eller integriteten til voldgiftsprosessen skal domstolen sørge for at den delen av høringen som krever slik beskyttelse holdes for lukkede dører.

B. TVISTER MELLOM PARTENE

ARTIKKEL [20]

TVISTER MELLOM PARTENE

1. Alle tvister mellom partene om tolkningen eller anvendelsen av denne avtale skal om mulig løses i minnelighet ved konsultasjoner i Felleskomiteen.
2. Dersom partene ikke er i stand til å oppnå en gjensidig tilfredsstillende løsning i saken ved konsultasjon, kan de benytte velvillig mellomkomst, forlik eller megling etter de regler og prosedyrer som de blir enige om.
3. En part kan ikke innlede voldgift mot den annen part etter avsnitt 4 i denne artikkel med mindre den førstnevnte part har bedt om konsultasjon, og har gitt den annen part en frist for konsultasjoner på minst 60 dager etter at anmodningen er mottatt.
4. Når en av partene har oppfylt kravet om konsultasjon i avsnitt 2 og 3 i denne artikkel, kan den henvise en tvist dem imellom om hvorvidt en av dem har opptrådt i strid med denne avtale, til endelig og bindende voldgift i samsvar med Den faste voldgiftsdomstols fakultative regler for voldgift mellom to stater, gjeldende på datoen for denne avtale.
5. Voldgiftsbehandlingen skal finne sted i Haag, Nederland.
6. Språket som benyttes under voldgiftsbehandlingen, skal være engelsk.
7. Den faste voldgiftsdomstols generalsekretær skal være oppnevnte myndighet.
8. Ingen bestemmelse i denne artikkel innskrenker partenes rett til på et hvilket som helst tidspunkt å bli enige om å løse en tvist seg imellom om tolkningen eller anvendelsen av denne avtale ved fredelige midler etter deres eget valg.

ARTIKKEL [21]

ÅPENHET I FORHANDLINGENE

1. Med unntak for begrensninger i avsnitt 4 skal alle dokumenter som forelegges domstolen eller utstedes av den, og alle rettsprotokoller og gjengivelse av domstolens høringer der hvor tilgjengelig, gjøres offentlig tilgjengelig av Den faste voldgiftsdomstols internasjonale byrå så raskt som mulig.

2. Domstolen skal gjennomføre høringer som er åpne for allmennheten, og skal i samråd med tvistens parter bestemme hensiktsmessige logistiske ordninger. Der hvor det er behov for å beskytte fortrolig informasjon eller integriteten til voldgiftsprosessen, skal domstolen sørge for at den delen av høringen som krever slik beskyttelse holdes for lukkede dører.
3. Domstolen skal ha myndighet til å godta og ta opp til overveielse skriftlige innlegg *amicus curiae* fra en person eller enhet som ikke er en part, forutsatt at domstolen har fastslått at de har direkte relevans for de faktiske og rettslige spørsmål som er til behandling. Domstolen skal sørge for at partene har mulighet til å fremlegge skriftlige kommentarer til skriftlig innlegg *amicus curiae*.
4. En part kan, når den legger opplysninger fram for domstolen, betegne bestemte opplysninger som fortrolige dersom de
 - a. ikke er allment kjent eller tilgjengelige for allmennheten, og
 - b. ved utlevering vil forårsake, eller kan komme til å forårsakeskade på en vesentlig interesse tilhørende en person eller enhet eller på interessen til en part.
5. Dersom den andre part har innvendinger mot at opplysningene betegnes som fortrolige, skal domstolen avgjøre om opplysningene oppfyller kriteriene nevnt over. Dersom domstolen kommer til at opplysningene ikke oppfyller kriteriene, kan den part som har lagt dem fram,
 - i. trekke tilbake opplysningene, eller
 - ii. trekke tilbake betegnelsen av opplysningene som fortrolige.

C. SUBROGASJON

ARTIKKEL [22]

SUBROGASJON

1. Dersom en investors investeringer er forsikret mot ikke-kommersiell risiko, skal enhver subrogasjon av investorens krav i henhold til denne avtale, anerkjennes av den annen part.
2. Tvister mellom en part og en forsikringsgiver skal løses i samsvar med bestemmelsene i [vedlegg C] i denne avtale.

DEL 4 - INSTITUSJONELLE BESTEMMELSER

ARTIKKEL [23]

FELLESKOMITEEN

1. Partene oppretter med dette en felleskomité sammensatt av representanter for partene.
2. Felleskomiteen skal komme sammen etter behov. Hver part kan på ethvert tidspunkt, ved skriftlig underretning til den annen part, be om et møte i Felleskomiteen. Anmodningen skal inneholde tilstrekkelig med opplysninger til å forstå grunnlaget for anmodningen, herunder identifisering av omtvistede spørsmål, når det er relevant. Et slikt møte skal finne sted innen 60 dager etter at anmodningen er mottatt, med mindre partene blir enige om noe annet.
3. Felleskomiteen skal:
 - i. overvåke gjennomføringen av denne avtale,
 - ii. i samsvar med artikkel [Tvister mellom partene], bestrebe seg på å løse de tvister som måtte oppstå om tolkningen eller anvendelsen av denne avtale,
 - iii. se nærmere på muligheten for fortsatt avskaffelse av investeringshindringer,
 - iv. foreslå for partene på hvilke måter investeringstiltak kan styrkes og fremmes, når det er relevant,
 - v. se nærmere på hvilke investeringer som omfattes av denne avtale,
 - vi. se nærmere på rettspraksis ved voldgiftsdomstoler for investeringssaker som er relevant for gjennomføringen av denne avtale,
 - vii. overvåke den videre utarbeidelsen av denne avtale,
 - viii. når det er relevant, drøfte spørsmål knyttet til bedriftenes samfunnsansvar, bevaringen av miljø, folkehelse og sikkerhet, målet om bærekraftig utvikling, kampen mot korrupsjon, sysselsettingen og menneskerettighetene, og
 - ix. ta opp til overveielse alle andre saker som kan ha betydning for hvordan denne avtale virker.
4. Når det er hensiktsmessig, kan Felleskomiteen:

- i. vedta at avtalen skal endres, som angitt i artikkel [Endringer];
 - ii. tolke denne avtale, og skal da være oppmerksom på at denne kompetanse ikke skal benyttes til å undergrave endringsbestemmelsene i artikkel [Endringer]. Felleskomiteen bør avstå fra å ta i bruk tolkninger av bestemmelser som allerede er forelagt en domstol i en tvist mellom en part og en investor fra den annen part; og
 - iii. på anmodning fra en part, bestemme hvorvidt og i så tilfelle i hvilken grad unntaket under artikkel [regulering av forsiktighetshensyn] er et gyldig forsvar for et krav i en spesifikk sak fremlagt for voldgift under artikkel [tvister mellom en part og en investor fra den annen part]
5. Felleskomiteen kan beslutte å vedta retningslinjer for medlemmer av domstolen i tvister under del 3 A.
 6. Felleskomiteen kan treffe beslutninger som fastsatt i denne avtale. I andre saker kan Felleskomiteen gi anbefalinger. Beslutninger og anbefalinger skal vedtas ved enstemmighet.
 7. Felleskomiteen skal fastsette sin forretningsorden.

DEL 5 – UNNTAK

ARTIKKEL [24]

GENERELLE UNNTAK

Med forbehold for kravet om at slike tiltak ikke skal anvendes på en måte som ville utgjøre et middel til vilkårlig eller utilbørlig diskriminering mellom investeringer eller mellom investorer, eller en skjult restriksjon på internasjonal [handel eller] investering, skal intet i denne avtale tolkes slik at det hindrer en part i å vedta eller håndheve tiltak som er⁴:

- i. nødvendige for å verne den offentlige moral eller opprettholde den offentlig orden,⁵
- ii. nødvendige for å verne menneskers, dyrs eller planters liv eller helse,
- iii. nødvendige for å sikre samsvar med lover og forskrifter som ikke er uforenlige med bestemmelsene i denne avtale,
- iv. nødvendige for å beskytte nasjonale skatter av kunstnerisk, historisk eller arkeologisk verdi,
- v. nødvendige for å verne om miljøet.

ARTIKKEL [25]

REGULERING AV FORSIKTIGHETSHENSYN

Uten hensyn til denne avtales øvrige bestemmelser skal en part ikke være forhindret fra å treffe tiltak av forsiktighetshensyn, herunder til beskyttelse av investorer, depositarer, innehavere av poliser eller personer som har overlatt midler til forvaltning hos en finansiell tjenesteyter, eller for å sikre integritet og stabilitet i det finansielle systemet, eller for å styrke konkurransen i markedet, herunder eierskapskontroll og eierskapsbegrensning.

⁴ Det presiseres at begrepet "nødvendig" i denne artikkel skal omfatte tiltak som en part treffer i henhold til føre var-prinsippet, herunder prinsippet om forebyggende tiltak.

⁵ Unntaket vedrørende den offentlige orden kan påberopes bare når en grunnleggende samfunnsinteresse er utsatt for en virkelig og tilstrekkelig alvorlig trussel.

Dersom slike tiltak ikke samsvarer med avtalens bestemmelser, skal en part ikke benytte dem som middel til å unndra seg forpliktelser i henhold til avtalen.

ARTIKKEL [26]

UNNTAK AV SIKKERHETSHENSYN

Ingen bestemmelse i denne avtale skal tolkes slik at:

- i. en part pålegges å legge fram opplysninger hvis utlevering etter partens mening ville være i strid med vesentlige sikkerhetsinteresser, eller
- ii. en part ikke kan treffe de tiltak den mener er nødvendig for å kunne verne om vesentlige sikkerhetsinteresser
 - (a) i forbindelse med investering i forsvars- og sikkerhetssektoren[e],
 - (b) i forbindelse med spaltbare eller fusjonerbare stoffer eller de stoffene som de framstilles av,
 - (c) i krig eller i en internasjonal krisesituasjon, eller
- iii. en part ikke kan treffe tiltak i samsvar med sine forpliktelser med sikte på å bevare internasjonal fred og sikkerhet, herunder i henhold til FN-pakten.

ARTIKKEL [27]

UNNTAK AV KULTURELLE HENSYN

Bestemmelsene i denne avtale får ikke anvendelse på en parts lovverk og tiltak som har som sitt uttrykkelige formål å bevare og fremme språklig og kulturelt mangfold, kulturpolitikk og politikk på det audiovisuelle området, så vel som partenes rettigheter og forpliktelser etter internasjonale avtaler og nasjonale bestemmelser om opphavsrett og beslektede rettigheter.

ARTIKKEL [28]

SKATT

1. Ingen bestemmelse i denne avtale skal berøre ilegging, innkreving eller inndrivelse av direkte eller indirekte skatter som ilegges av en part.
2. Ingen bestemmelse i denne avtale skal gi rett til noen fordel i henhold til en avtale til unngåelse av dobbeltbeskatning som inngås av en part.
3. Enhver tvist om hvorvidt avsnitt 1 og 2 kommer til anvendelse, kan utelukkende bringes inn for partenes kompetente skattemyndigheter etter framgangsmåten i artikkel [Felleskomiteen], eller inn for en parts nasjonale domstoler eller ankeinstanser, og skal ikke falle inn under avsnitt [Tvisteløsningsbestemmelser] i denne avtale.
4. Dersom en av partenes kompetente skattemyndighet, etter at framgangsmåten i artikkel [Felleskomiteen] er fulgt, ikke er enig i at avsnitt 1 ovenfor kommer til anvendelse, men har det standpunkt at tilfellet bør behandles etter artikkel [Ekspropriering], skal tvisten falle inn under [avsnitt [Tvisteløsningsbestemmelser] i denne avtale.]

DEL 6 – SLUTTBESTEMMELSER

ARTIKKEL [29]

REGIONALE OG LOKALE MYNDIGHETER

Hver part er fullt ut ansvarlig for at dens regionale og lokale myndigheter, og ikke-statlige organer som utøver myndighet delegert dem fra sentrale, regionale og lokale myndigheter, oppfyller alle forpliktelser etter denne avtale.

ARTIKKEL [30]

ÅPENHET

1. Partene skal kunngjøre sine lover, eller på annen måte gjøre offentlig tilgjengelig sine lover, forskrifter og generelle administrative vedtak, samt internasjonale avtaler som kan ha betydning for hvordan denne avtale virker.
2. Partene skal omgående svare på konkrete spørsmål og på anmodning gi hverandre opplysninger om saker omhandlet i avsnitt 1.

ARTIKKEL [31]

BEDRIFTENES SAMFUNNSANSVAR

Partene er enige om å oppfordre investorer til å drive sin investeringsvirksomhet i samsvar med OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper, FNs veiledende retningslinjer for næringsliv og menneskerettigheter, og å delta i FNs Global Compact.

ARTIKKEL [32]

ENDRINGER

1. Endringer i denne avtale skal vedtas av Felleskomiteen.
2. Endringer skal tre i kraft første dag i den tredje måneden etter mottakelse av den siste underretningen fra en part til den annen part om at de interne forfatningsrettslige krav er oppfylt.

ARTIKKEL [33]

IKRAFTTREDELSE

1. Denne avtale skal ratifiseres, godkjennes eller godtas.
2. Denne avtale skal tre i kraft første dag i den tredje måneden etter mottakelse av siste ratifikasjonsinstrument, aksept eller godkjennelse.

ARTIKKEL [34]

VARIGHET OG OPPSIGELSE

1. Hver part i denne avtale kan si opp denne avtale ved skriftlig underretning til den annen part. Oppsigelsen får virkning første dag i den [X] måneden etter at den annen part har mottatt underretningen.
2. For investeringer foretatt før oppsigelsestidspunktet, skal bestemmelsene i denne avtale forbli i kraft i ytterligere femten år fra det tidspunktet.

SOM EN BEKREFTELSE PÅ DETTE har de undertegnede, som er gitt behørig fullmakt til det, undertegnet denne avtale.

Utferdiget i den 20xx, i to eksemplarer [på engelsk, norsk og [XXX], med samme gyldighet for alle tekster. Ved ulik tolkning skal den engelske teksten gå foran.

For
Kongeriket Norge

For

VEDLEGG A

RESERVASJONER MOT / UNNTAK FRA BESTEMMELSENE OM NASJONAL BEHANDLING

1. En part kan på ethvert tidspunkt fjerne alle eller enkelte av sine reservasjoner som angitt i dette vedlegg ved skriftlig underretning til den annen part.
2. En part kan på ethvert tidspunkt på oppført en ny reservasjon i dette vedlegg, eller endre en eksisterende reservasjon, forutsatt at den har tilbudt kompensasjonsjusteringer som opprettholder denne parts samlede nivå av forpliktelser etter denne avtale, slik det var umiddelbart før endringen:
 - i. En part skal gi den annen part melding om at den har til hensikt å endre sin liste over reservasjoner, og samtidig foreslå passende kompensasjonsjusteringer. Saken skal umiddelbart bringes inn for Felleskomiteen. Når Felleskomiteen godkjenner endringene, skal de tre i kraft [3 måneder] etter vedtaket i Felleskomiteen.
 - ii. Når Felleskomiteen ikke har gjort vedtak innen [6 måneder] etter å ha mottatt melding fra parten som ønsker endring, skal endringen få virkning. Under slike omstendigheter kan den annen part innen [6 måneder] trekke tilbake innrømmelser som svarer til endringen.
3. En endring i henhold til denne artikkel kan ikke pålegge en investor et krav om å selge eller på annen måte avhende en investering på partens territorium.

VEDLEGG B

RESERVASJONER MOT / UNNTAK FRA BESTEMMELSENE OM BESTEVILKÅRSBEHANDLING

1. Artikkel [Bestevilkårsbehandling] får ikke anvendelse på behandling innrømmet i henhold til bilaterale avtaler undertegnet av Norge før 1997, og heller ikke på behandling innrømmet i henhold til frihandelsavtalen mellom EFTA og Singapore undertegnet 26. juni 2002.

[Endringsprosedyrer må utarbeides]

VEDLEGG C

TVISTER MELLOM EN AVTALEPART OG EN FORSIKRINGSGIVER

I SAMSVAR MED ARTIKKEL [SUBROGASJON] I DENNE AVTALE

1. Dette vedlegg får anvendelse på retts tvister mellom en forsikringsgiver og en avtalepart, basert på artikkel [Subrogasjon] i denne avtale, forutsatt at forsikringsgiveren ikke har søksmålskompetanse etter artikkel 25 nr. 1 i ICSID-konvensjonen.
2. Hver part gir sitt samtykke til at en forsikringsgiver henviser en tvist til internasjonal voldgift etter UNCITRALs voldgiftsregler ("UNCITRAL"), i samsvar med artikkel [Subrogasjon] i denne avtale og avsnitt 1 i dette vedlegg.
3. Samtykke i henhold til avsnitt 2 og en forsikringsgivers henvisning av en tvist skal anses å oppfylle kravene i artikkel 1 i UNCITRAL.
4. Enhver voldgiftskjennelse avsagt i henhold til dette vedlegg skal være endelig og bindende for tvistens parter, og vil bli anerkjent og håndhevet i samsvar med Overenskomst om anerkjennelse og fullbyrdelse av utenlandske voldgiftsavgjørelser, utferdiget i New York 10. juni 1958.
5. Artikkel [alle som gjelder for investor-stat-tvisteløsning] i denne avtale og de prosessuelle regler i ICSID får tilsvarende anvendelse på tvister etter dette vedlegg.